

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

Кафедра практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
педагогіки і психології

Олефіренко Т.О.

« ____ » _____ 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
варіативної навчальної дисципліни
«*Основи психотерапії*»**

освітнього рівня *бакалавр*

(назва освітнього рівня)

галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки*

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності Початкова освіта, бакалавр, денна

(код і назва спеціальності)

Шифр за навчальним планом ПП17

Київ 2021

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Основи психотерапії», затвердженої Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова від _____, протокол № _____.

Розробник: **О.М.Зінько**, доцент кафедри практичної психології, кандидат педагогічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології “30” серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

I. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 2		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи.
Спеціальність (код, назва) 0.53 «Психологія» («Практична психологія»)	Загальна кількість годин - 60		
Освітній рівень: «бакалавр»	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	Інтерактивні методи: <i>мікрОВикладання, інверсії, емпатії, інциденту</i>
	Лекції:		
		12	
Варіативна	Семінарські (практичні) заняття:		Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
		6	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3-й	Лабораторні заняття:		Форми поточного контролю: МКР, ІНДЗ
		4	
Семестр: 5-6-й	Індивідуальна робота:		
	9		
Тижневе навантаження (год.) 2 год - аудиторне: 2 год - самостійна робота	Самостійна робота:		Форма підсумкового контролю: <i>Іспит – заочна ф.н</i> <i>/ залік - денна ф.н.</i>
	54	128	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - укр.	16%:84%	17%:83%	

Курс "Основи психотерапії" покликаний сформувати у студентів професійні знання і уміння у галузі надання психологічної допомоги, сприяти більш повному і глибокому розумінню основних вимог щодо процесу проведення психотерапії, психологічних понять і категорій, їх взаємозв'язку та взаєморозвитку, збагатити науковий світогляд студентів та їх психологічну культуру.

Предметом даної дисципліни є дослідження системи заходів, спрямованих на виправлення недоліків у психології або поведінці людини за допомогою спеціальних засобів психологічного впливу.

Міждисциплінарні зв'язки. Основи психотерапії пов'язана з такими дисциплінами, як історія психології, психологія особистості, психокорекція.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета - є ознайомлення студентів з основними підходами сучасної світової психотерапії, стратегіями та тактиками психотерапевтичного впливу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- сформувати в студентів уявлення про сутність та основну проблематику психотерапії як окремого виду психологічної практики, а також про її місце і роль в сучасній психологічній практиці;
- ознайомити студентів з основними поняттями психотерапії;
- сформувати уявлення про специфіку різних психотерапевтичних підходів;
- ознайомити студентів зі специфікою організації та проведення психотерапії в індивідуальній та груповій формах;
- сформувати у студентів навички надання психотерапевтичної допомоги.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують :

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні психотерапевтичні напрями, поняття і категорії; • існуючі напрями і методи вивчення життєвої ситуації клієнта (пацієнта); • фактори та закономірності перебігу психотерапевтичного процесу; • мету та основні завдання психотерапевта, шляхи його професійного зростання. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати психологічні аспекти психотерапевтичних технік; • здійснювати порівняльний психологічний аналіз психотерапевтичних концепцій; • володіти навиками постановки психотерапевтичного діагнозу; • здійснювати планування можливих інтервенцій психотерапевта; • застосовувати основні психотерапевтичні методи; • управляти професійним саморозвитком. • самостійно аналізувати літературу з психотерапії та консультування. • 	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях психологічної допомоги.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p>
2.	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні психотерапевтичні напрями, поняття і категорії. • основні концепції аналізу процесу надання психологічної допомоги. • існуючі напрями і методи вивчення 	<p>ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел</p> <p>ФК5. Здатність</p>

	<p>життєвої ситуації клієнта (пацієнта).</p> <ul style="list-style-type: none"> • закономірності та механізми засвоєння людиною соціального, життєвого досвіду та його • впливу на самопочування індивіда. • факти та закономірності перебігу психотерапевтичного процесу. • законодавчо-нормативні аспекти психотерапевтичної діяльності психолога. • основні вимоги до підготовки психотерапевта. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • виокремлювати психологічні концепції, які слугують методологічною базою існуючих • напрямків надання психологічної допомоги. • аналізувати психологічні аспекти психотерапевтичних технік. • орієнтуватись в сучасних напрямках та важливих для психотерапії методах вивчення • психологічного стану людини. • виокремлювати закономірності та механізми засвоєння соціального та індивідуального досвіду, • на які опираються існуючі напрямки психотерапії. • здійснювати порівняльний психологічний аналіз психотерапевтичних концепцій. • виокремлювати психологічні характеристики використаного психологом психотерапевтичного • напрямку, його професійних якостей, особливостей комунікації. • володіти навиками постановки психотерапевтичного діагнозу. • ☐ здійснювати планування можливих інтервенцій психотерапевта. 	<p>використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій</p> <p>ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту</p> <p>ФК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>ФК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>ФК13. Здатність бачити та формулювати певні проблеми; ставити попередні діагнози, уточнювати їх. Здатність передбачати результат взаємодії з клієнтом та характер зворотної реакції на свої вимоги.</p> <p>ФК14. Здатність розробляти тренінги; створювати певні завдання розвивального характеру.</p> <p>ФК15. Здатність організувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між психологом та клієнтами та останніх між собою, управляти дискусією.</p> <p>ФК16. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою, заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивовувати.</p>
--	---	--

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3** кредити ЄКТС **60** годин.

Примітка. У зв'язку із відсутністю академічної групи, для студентів, які навчаються за освітньо-науковою програмою відведено 9 аудиторних годин (індивідуальна робота) на денній формі навчання. Індивідуальна робота планується у формі лекцій (4 год) та практичних занять (5 год).

У зв'язку з дією коронавірусу COVID-19 заплановано змішане навчання: аудиторна та дистанційна форми. Дистанційна форма – на платформі Google meet. Якщо заняття відбудеться у дистанційній формі, то навпроти виду заняття у тематичному плані позначено букву *д*.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **2** кредити ЄКТС **60** годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторне дистанційне навчання	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. Загальні засади психотерапії											
1	Тема 1. Суть поняття про психотерапію.	3 /3	2 <i>д</i>	1 <i>д</i>		9		2	2		18
2	Тема 2. Історичні аспекти виникнення психотерапії.	1/1		1 <i>д</i>		9		1	2		20
3	Тема 3. Методологічні основи психотерапевтичного впливу.	1/1		1 <i>д</i>		9		1			14
Разом за змістовим модулем 1:		5/5	2	3		27		4	4		52
Змістовий модуль II. Основні напрямки та концепції психотерапії											
5	Тема 4. Психодинамічний напрямок психотерапії	2/2	1 <i>д</i>	1 <i>д</i>		9		4	2		25
6	Тема 5. Когнітивно-біхевіоральний	1/1	1 <i>д</i>			9		2	2		25

	напрямок									
7	Тема 6. Екзистенційно-гуманістичний напрям психотерапії	1/1	1	0		9		2		26
Разом за змістовим модулем 2:		3/2	3	1		27		8	4	76
Разом годин:		5/5	5	4		54		12	8	2

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
I.	Змістовий модуль I. Загальні засади психотерапії	5	2
1.1	Тема 1. Суть поняття про психотерапію. Проблема визначення поняття психотерапії. Фактори лікувальної дії психотерапії. Співвідношення понять психотерапії, психокорекції та психологічного консультування. Етапи розвитку психотерапії. Сучасні проблеми вітчизняної психотерапії. Тенденції розвитку світової психотерапії. Модель професійної освіти психотерапевта. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [3, 7]; • додаткові: [4]. 	2	1
1.2	Тема 2. Історичні аспекти виникнення психотерапії. Релігійні витоки психотерапії. Науково-практичні проблеми розвитку психотерапії. Варіанти класифікації систем, напрямків та методів психотерапії. Ф. Месмер, Шарко, фахівців Європейської асоціації психотерапевтів (ЕАР). Сучасне предметне поле психотерапії. Сугестивні техніки терапії. Психіка і соматичні розлади. Психологічні основи фізичних розладів. Спроби “духовного” зцілення людини. Основна проблематика і особливості розвитку психотерапевтичної допомоги у сучасному світі. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1, 3, 4, 9]; • додаткові: [4, 6]. 	3	1
II.	Тема 3. Методологічні основи психотерапевтичного впливу.	4	2

2.1	<p>Теоретико-методологічний аналіз основних засад дослідження, об'єкту, предмета і методів пізнання. Методологічна рефлексія у психотерапії. Аналіз дискурсу у психотерапії як мовної форми цілеспрямованої дії звернення до конкретної прагматичної ситуації. Принципи аналізу психотерапевтичного дискурсу. Пансеміотична функція психотерапевта. Інтерпретація та ампліфікація як універсальні психотерапевтичні процедури. Робота з метафорою.</p> <p style="text-align: center;">Модуль II. Основні напрямки та концепції психотерапії</p> <p style="text-align: center;">Тема 4. Психодинамічний напрямок психотерапії</p> <p>Психодинамічна концепція З.Фрейда. Положення та психотехніки.</p>	2	1
2.2	<p>Психодинамічна теорія Юнга. Психотерапевтичний процес, структура особистості, періоди життєвого циклу за Юнгом. Основні положення адлеріанського вчення. Особливості психотерапевтичного процесу.</p> <p>Поняття гуманістичного психоаналізу Фрома. Концепція К. Хорні. Мета характерологічного аналізу. Психотерапія міжособистісних стосунків Г. Селлівана. Теорія трансактного аналізу Берна. Значення рольових стосунків.</p> <p style="padding-left: 40px;">Мета психотерапевтичного процесу.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2, 5, 6, 8, 9, 10, 11]; • додаткові: [2, 3, 7]. <p>Тема 5. Когнітивно-біхевіоральний напрямок</p> <p>Загальна характеристика поведінкового напрямку в психотерапії. Основні поняття поведінкової психотерапії. Класичний біхевіоризм. Психотерапевтичний процес у межах теорії соціального навчання. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса. Психотехніки в РЕТ.</p> <p>Когнітивна психотерапія А. Бека. Психологічна допомога при емоційних розладах.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2, 5, 6, 8, 9, 11]; • додаткові: [2, 3, 7]. <p>Тема 6. Екзистенційно-гуманістичний напрям психотерапії</p>	2	1

	<p>К. Роджерс – засновник гуманістичної психотерапії. Теорія та практика психотерапевтичної роботи К. Роджерса. Загальна характеристика напрямку. генезис неврозу. Техніки та механізми психотерапії. Сучасний стан розвитку клієнт-центрованої терапії. А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, Ш. Бюлер, Ролло Мей, С. Джулард та ін.</p>		
--	---	--	--

4.2. Плани практичних занять

Змістовий модуль I. Загальні засади психотерапії

Практичне заняття 1 (до теми 1). Суть поняття про психотерапію. (1 год)

1. Сутність, мета і завдання психотерапії.
2. Методологічні принципи психотерапії.
3. Основні групи психотерапевтичних напрямів і концепцій.
4. Передумови виникнення наукової психотерапії.
5. Базові терапевтичні принципи (установки) .

Рекомендовані інформаційні джерела

- основні: [3, 7];
- додаткові: [4].

Практичне заняття 2 (до теми 2). Історичні аспекти виникнення психотерапії.

1. Історія становлення психотерапії, її предмет і завдання.
2. Поняття тваринного магнетизму.
3. Сугестивні техніки терапії.
4. Основні напрями психотерапії в сучасному суспільстві.
5. Основна проблематика і особливості розвитку психотерапевтичної допомоги у сучасному світі.

Рекомендовані інформаційні джерела

- основні: [1, 3, 4, 9, 14];
- додаткові: [4, 6].

Практичне заняття 3 (до теми 3). Методологічні основи психотерапевтичного впливу.

1. Сутність, мета і завдання психотерапії.

2. Методологічні принципи психотерапії.
3. Основні групи психотерапевтичних напрямів і концепцій.
4. Передумови виникнення наукової психотерапії.
5. Базові терапевтичні принципи (установки) .

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1, 3, 4, 9];
- *додаткові:* [2, 4, 6].

Практичне заняття 4 (до теми 4). Психодинамічний напрямок психотерапії

1. Психодинамічна концепція З.Фрейда. Положення та психотехніки.
2. Психодинамічна теорія Юнга. Психотерапевтичний процес, структура особистості, періоди життєвого циклу за Юнгом.
3. Основні положення адлеріанського вчення. Особливості психотерапевтичного процесу.
4. Поняття гуманістичного психоаналізу Фрома.
5. Концепція К. Хорні. Мета характерологічного аналізу.
6. Психотерапія міжособистісних стосунків Г. Селлівана.
7. Теорія трансактного аналізу Берна. Значення рольових стосунків.

Мета психотерапевтичного процесу.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1, 3, 4, 9];
- *додаткові:* [4, 6].

Практичне заняття 5 (до теми 5). Когнітивно-біхевіоральний напрямок

1. Загальна характеристика поведінкового напрямку в психотерапії.
2. Основні поняття поведінкової психотерапії.
3. Класичний біхевіоризм.
4. Психотерапевтичний процес у межах теорії соціального навчання.
5. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса.
6. Психотехніки в РЕТ.
7. Когнітивна психотерапія А. Бека.
8. Психологічна допомога при емоційних розладах

Практичне заняття 6 (до теми 6). Екзистенційно-гуманістичний напрям психотерапії

1. К. Роджерс – засновник гуманістичної психотерапії. Теорія та практика психотерапевтичної роботи К. Роджерса. Загальна характеристика напрямку.
2. Сучасний стан розвитку клієнт-центрованої терапії. А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, Ш. Бюлер, Ролло Мей, С. Джуард та ін.

3. Логотерапія В.Франкла. Екзистенційний вакуум і екзистенційна фрустрація. Психопаталогія, ноогенні неврози. Категорії цінностей. Мета і завдання логотерапії. Терапевтичний процес та техніки логотерапії.
4. Концептуальні основи екзистенціальної психотерапії. Генезис неврозу. І.Ялом – один з яскравих сучасних представників екзистенціальної психотерапії.
5. Техніки екзистенційної психотерапії. Екзистенціальний аналіз Людвіга Бінсвангера. Dasein-аналіз (дазайн-аналіз) Медарда Босса, Аліс Хольцхей-Кунц.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	<p>Тема 1-3. Становлення психотерапії як науки. Основні групи психотерапевтичних шкіл і напрямів.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з видами психотерапевтичної допомоги. Головними поняттями і категоріями психотерапії. 2. Розкрити базові принципи та завдання психотерапії. Етичні засади психотерапевтичної роботи.. 3. Здійснити аналіз стану психотерапевтичного забезпечення в Україні. 4. Розглянути проблемну та особистісну спрямованість психотерапевтичної допомоги. 5. Проаналізувати зміст і перспективи розвитку психотерапії 	20	50
2.	<p>Тема 4. Психодинамічний напрям психотерапії.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з теоретичними засадами психоаналізу. 2. З'ясувати організацію психоаналітичної терапії. 3. Проаналізувати основні постулати аналітичної психології К.-Г. Юнга. 4. Розкрити юнгівська модель психотерапевтичної допомоги. Мета аналітичної психотерапії К.-Г. Юнга. 5. Здійснити аналіз індивідуальної психології А. Адлера. 6. З'ясувати сутність інтереуб'єктивного підходу у психоаналізі 	10	20
3.	<p>Тема 5. Когнітивно-біхевіоральний напрям психотерапії.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити основні теоретичні положення когнітивної парадигми. 2. Встановити сутність моделі РЕТ терапії. 3. Проаналізувати використання когнітивної моделі А. Бека при емоційних розладах. 4. Здійснити аналіз основних теоретичних конструкцій 	10	20

	біхевіоральної терапії. 5. Ознайомитися з психотехніками біхевіоральної терапії.		
4.	Тема 6. Екзистенційно-гуманістичний напрям психотерапії. Завдання: 1. Ознайомитися з теоретичними засадами гуманістичної парадигми.. 2. З'ясувати організацію гештальттерапії. 3. Проаналізувати основні постулати клієнтцентованої терапії К. Роджерса. 4. Розкрити Основні поняття і положення логотерапії. 5. Здійснити аналіз психотехнік логотерапії. 6. З'ясувати перспективи розвитку особистості з погляду гуманістичного підходу.	14	38
	Разом:	54	128

4.4. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи

Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш широкого огляду тематики курсу з використанням різноманітних рекомендованих матеріалів. Важливою складовою самостійної роботи студентів є виконання індивідуальних завдань.

Індивідуальні завдання мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Для обов'язкового виконання студентам пропонується виконати такий вид позааудиторної індивідуальної роботи як індивідуальні науково-дослідні завдання (10 завдань), кожне з яких окремо подається, захищається та оцінюється.

Метою індивідуальних науково-дослідних завдань є самостійна робота та опанування питань комплексної теми, а також систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу в цілому.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

для студентів денної форми навчання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом (презентацією).

Мета: прищеплення та розвиток навичок і вмінь самостійної роботи над науковою літературою, аналітичного мислення, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення теоретичних знань з дисципліни та їх застосування на практиці.

Завдання для науково-дослідної роботи.

Тема 1. Сутність, об'єкт і предмет психотерапії. Основні моделі психотерапевтичної допомоги.

Ознайомитися з основною проблематикою і особливостями розвитку психотерапії. Засвоїти базові принципи та завдання психотерапії. Проаналізувати Стан психотерапевтичного забезпечення в Україні. Розглянути базові принципи та завдання психотерапії, етичні засади психотерапевтичної роботи.

Завдання: проаналізуйте, зробіть конспект та вивчіть теоретичні відомості з теми. Розкрийте та занотуйте основні питання теми та виконайте завдання для самостійної роботи. – 5 год. Підготуйте презентацію виконаної роботи – 5 бали.

Тема 4. Загальні засади психоаналізу. Організація психоаналітичної терапії.

Засвоїти теоретичні засади психоаналізу та організацію психоаналітичної терапії.

Проаналізувати основні психотехніки в класичному психоаналізі. Розглянути положення З. Фрейда про психологічний супротив клієнта, роль психолога-консультанта та вимоги до клієнта.

Завдання: проаналізуйте, зробіть конспект та вивчіть теоретичні відомості з теми. Розкрийте та занотуйте основні питання теми та виконайте завдання для самостійної роботи. – 5 год. Підготуйте презентацію виконаної роботи – 5 балів.

Тема 6. Загальні засади біхевіоральної терапії.

Засвоїти основні теоретичні конструкції біхевіоральної терапії. Проаналізувати психотехніки в біхевіоральній психотерапії. Ознайомитися з новітніми напрямками в поведінковій психотерапії.

Завдання: проаналізуйте, зробіть конспект та вивчіть теоретичні відомості з теми. Розкрийте та занотуйте основні питання теми та виконайте завдання для самостійної роботи. – 5 год. Підготуйте презентацію виконаної роботи – 5 балів.

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на практичних заняттях, виконання ІНДЗ, двох МКР.

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування першоджерел, ведення психологічних тематичних словників.

Завдання до контрольної роботи (тестові завдання). (курсивом виділені вірні відповіді)

1. Розбіжності у різних видах психотерапії стосуються опису особистості, механізмів її розвитку, патогенезу неврозів, механізмів терапії та оцінки її ефективності.

а) погоджуюся; б) заперечую

1. Суть поняття психотерапії характеризується наявністю моделей:

*а) медичної
б) психологічної
в) психіатричної*

г) психоконсультації.

2. Різноманітні види психотерапії розрізняються за каналами входу в клієнта або його проблему: вербальний канал – у психоаналізі

а) погоджуюся; б) заперечую

3. Сам термін “психотерапія” був введений

а) Дж. Мармор

б) Ю. Б. Альшиною

в) С. Ледер

г) Д. Тьюком

4. Відповідно до психологічної моделі психотерапія – це зцілення душею, ціль якої полягає не у видужанні від психічних розладів, а допомога в процесі становлення свідомості і особистості, за якої психотерапевт є супутником хворого, його другом і наставником

а) погоджуюся; б) заперечую

5. Декларація з психотерапії, прийнята Європейською асоціацією психотерапії в Страсбурзі

а) 21 жовтня 1980 р.:

б) 21 жовтня 1860 р.:

в) 21 жовтня 1990 р.:

г) 21 жовтня 1991 р.:

6. Гуманістична психологія розглядає потребу особистості в самоактуалізації, а невроз вважає результатом блокування цієї потреби.

а) погоджуюся; б) заперечую

7. Зміст Декларації з психотерапії відзначає :

1) психотерапія є гуманітарною наукою, незалежною науковою дисципліною, практична діяльність в якій являє собою незалежну та вільну професію;

2) психотерапевтична освіта вимагає високого рівня теоретичної і клінічної підготовки;

3) процес психотерапії гарантує використання різноманітних психотерапевтичних методів;

4) освіта в області одного із психотерапевтичних методів повинна здійснюватися інтегрально; вона включає теорію, особистий терапевтичний досвід і практику під керівництвом супервізора, водночас набуваються широкі уявлення про інші методи;

5) доступність освіти можлива лише за умови широкої попередньої підготовки (гуманітарні та загальні науки) .

9. Емпірико-наукова психотерапія своїм корінням іде до вчень

- а) Павлова
- б) Гіппократа.
- в) Фрейда
- г) Месмера

8. Психотерапевтичні школи відрізняються способом бачення проблеми клієнта, уявою про можливості її вирішення, формулюванням цілей

- а) погоджуюся; б) заперечую

10 Процес лікування, за Ф. А. Месмером, полягав у:

- а) передачі флюїдів від лікаря до хворого
- б) медикаментозному лікуванні
- в) внаслідок дії тваринного магнетизму
- г) психотерапевтичні бесіди

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання : *екзамен*

Питання до екзамену

1. Мета та завдання психотерапії.
2. Види психологічної допомоги.
3. Місце психотерапії в системі психологічних, психіатричних і психотерапевтичних наук.
4. Зв'язок психотерапії з іншими медичними та суспільними науками.
5. Основні функції психотерапії.
6. Особливості індивідуальної та групової психотерапії.
7. Основні етапи процесу психотерапії.
8. Історія розвитку психотерапії.
9. Види об'єктивних та суб'єктивних звернень за психологічною допомогою.
10. Основні напрямки терапевтичної психології.
11. Психотехніка в класичному психоаналізі.
12. Вправи та методики логотерапії.
13. Методи трансактного аналізу.
14. Алгоритм трансактного аналізу
15. Методи впливу гештальттерапії.
16. Основні техніки гештальттерапії.
17. Основні поняття роджерівської психотерапії.
18. Екзистенціальна психотерапія А. Маслоу.
19. Арттерапевтичні методики

20. Поведінкова психотерапія.
21. Аналітична психотерапія К. Юнга.
22. Когнітивна психотерапія.
23. Раціональна психотерапія.
24. Аутогенне тренування. Прогресивна м'язова релаксація.
25. Інтерв'ю як метод психотерапевтичної роботи.
26. Біхевіоральна психотерапія.
27. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса.
28. Психодрама Я. Морено.
29. Клієнт-центрована терапія К. Роджерса.
30. Психотерапія осіб, які страждають фобіями.
31. Техніки подолання та профілактики депресивних станів.
32. Сучасні еклектичні методи психотерапевтичної роботи.
33. Прийоми встановлення рапорту.
34. Психодіагностика та її місце в процесі психотерапії.
35. Екзистенційна психологія (М. Босс, Р. Мей, Дж. Бьюдженталь).
36. Умови та правила психотерапевтичної роботи.
37. Етичні засади психотерапевтичної роботи.
38. Обладнання робочого місця психотерапевта.
39. Регламент роботи. Необхідна документація та апаратура.
40. Базові принципи психотерапії.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	5	4	20
Робота на практичному, лабораторному занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	4	20
ІНДЗ	30	1	30
Модульна контрольна робота	15	2	30
максимальна кількість балів 100			

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Основи психотерапії»

Разом: 90 год. Індивідуальна робота: лекції: 8 год, практичні: 12 год. Самостійна робота: 128 год.

Модулі	I модуль				II модуль							
Лекції	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1
Дати	20.10	25.10	01.11		06.10	08.10	15.10					
Теоретичні розділи	Загальні засади психотерапії				Основні напрямки та концепції психотерапії							
Теми лекцій	Тема 1. Суть поняття про психотерапію.	Тема 2. Історичні аспекти виникнення психотерапії.	Тема 3. Методологічні основи психотерапевтичного впливу.		Тема 4. Психодинамічний напрямок	Тема 5. Когнітивно-біхевіоральний напрямок	Тема 6. Екзистенційно-гуманістичний напрям					
Модулі	I модуль				II модуль							
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Дати												
Самостійна р.	опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальні завдання, ІНДЗ				опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальні завдання							
Поточний контроль	МКР № 1				МКР № 2							
Підсумковий контроль	екзамен											

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Базова

1. Психотерапия : Учебник Для ВУЗов. /Л.Ф. Бурлачук, А.С.Кочарян,
2. М.Е.Жидко. – 2008
3. Психотерапия. / Под ред. Б.Д.Карвасарского. – СПб: Издательство
4. «Питер», 2000
5. Основы психотерапии: Учебное пособие для студентов вузов, которые
6. обучаются по спец. «Психология», «Соц.педагогика» / Л.Ф. Бурлачук,
7. И.А.Грабская, А.С.Кочарян. – К.: Ника-Центр, 1999
1. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии. М., 1995
2. Берн Э. Трансакционный анализ и психотерапия. СПб,1998
3. Бурно М.Е. Терапия творческим самовыражением. М., 1989
8. Завьялов В.Ю. Музыкальная релаксационная терапия. Новосибирск,
9. 1995
4. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. /Н.В.Каліна. – К.: Академвидав,
10. 2010.
5. Лейтц Г. Психодрама: теория и практика. М.,1994
6. Наранхо К. Техники гештальт-терапии. СПб, 1995
7. Ричардсон Р. Сила семейных уз. Руководство по психотерапии и
11. помощь семье. СПб, 1994
8. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. М.,1994.
9. Рудестам К. Групповая психотерапия. СПб, 1998
10. Психотерапевтическая энциклопедия. Под ред. Карвасарского СПб,
12. 1998
13. Пэпп П. Семейная терапия и ее парадоксы. М.,1998
14. Урсано Р., Зоненберг С., Лазар С.. Психодинамическая психотерапия.
15. Краткое руководство. М., 1992
16. Эйдемиллер Э.Г. Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. СПб,
17. 1999
18. Юнг К. Практика психотерапии. Избранное. М.,1998
19. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия М., 1999
20. Александров А. А. Психотерапия: Учеб. пособие — СПб: Питер, 2004. – 480 с.
21. Бурлачук Л.Ф. Жидко М.Е. Кочарян А.С. Психотерапия : Учеб.для вузов. — 2-е изд.,
стереотип. — СПб.: Питер, 2007. — 480 с.
22. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник студ. вишів – К.: «Академвидав», 2010. – 280 с.
23. Карвасарский Б.Д. Психотерапия: Учебник для вузов, СПб.: Питер, 2007. – 365 с.
24. Методы современной психотерапии: Учебное пособие / Составители Л. М. Кроль, Е. А.
Пуртова. — М.: «Класс», 2001. — 480 с. (Библиотека психологии и психотерапии, вып.
90)
25. Психотерапевтическая энциклопедия./ ред. Карвасарского Б.Д. 2-е изд., доп. и перераб.
СПб., 2000.
26. Бек А., Бек, Д. С. Когнитивная терапия: полное руководство. Cognitive Therapy: Basics
and Beyond. — М.: «Вильямс», 2006. – 400 с.

27. Бендлер Р., Гріндер Д. Паттерни гіпнотичних технік Мілтона Еріксона. Т1 - М.: Прайм-Евроснак, 2005. - 225 с.
28. Блазер А., Хайм Э., Рингер Х., Томмен М. Проблемно-ориентированная психотерапия. Интегративный подход. – М. : Независимая фирма "Класс", 2001 – 272 с.
29. Бьюдженталь Дж. Искусство психотерапевта. 3-е международное издание / Пер. с англ. и общ. ред. М. Р. Мироновой. – СПб.: Питер, 2001. – 304 с: ил.
30. Витакер К. Группі как інструмент психологической помощи. – Пер. с англ. В.П. Чурсина. - М.: Независимая фирма Класс, 2000. — 432 с.
31. Власова Т.В. Когнитивно-бихевиоральный подход в психотерапии и консультировании. Хрестоматия.– Владивосток: ГИ МГУ, 2002. – 110 с.
32. Дэйноу Ш. Сам себе психотерапевт (самоучитель по психотерапии). СПб, Питер, 2001. <http://psylib.org.ua/books/daino01/index.htm>
33. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. 4-е изд. / Рональд Комер — СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007.
34. Кочунас Р. Экзистенциальная терапия в группах. – М., 2008.
35. Милтон Дж. [Психоанализ и когнитивно-поведенческая терапия — конкурирующие парадигмы или общая почва?](#) // Журнал практической психологии и психоанализа. — 2005.
36. Рене Ф. Марино. История доктора: Джейкоб Л. Морено - создатель психодрамы, социометрии и групповой психотерапии. – Москва : Класс, 2001. – 224 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет ресурси:

1. <http://www.5port.ru/psychotherapy> – література з психотерапії доступна для скачування
2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbu.gov.ua);
3. www.psylib.kiev.ua – он-лайн бібліотека